

— Édes, jó uram, most sem mondhatok mást, mint akkor. Édesapám azt kérdezte egyszer tőlem: hogyan szeretem őt? Én azt feleltem, úgy, mint az emberek a sót.

— No, akkor majd hozzád fordítom én megint az édesapád szívét! — szólt a király.

Azzal mindjárt levelet írt az öreg királynak, melyben meghívta őt ebédre. El is ment a levél s nemsokára megérkezett az öreg király hatlovas hintón.

Ebédhez ültek. Az inasok finomabbnál-finomabb ételeket táltak fel. De az öreg király a levesből alig evett egy-két kanállal. Hozták a pecsényét. De azt is csak éppen hogy megízlelte.

— Hallod-e öcsém, — szólt végül — miféle szakácsod van neked, hogy sótlanul hagyja az ételt?

— Megsózza az máskor mindig, néha még el is sózza. De én azt hallottam hogy felséges bátyámuram nem szereti a sót. Megparancsoltam hát szakácsomnak, hogy felséged számára külön süssenek, főzzenek és ne sózzák meg az ételeket!

— No, öcsém, ezt ugyancsak rosszul tetted, mert én bizony nagyon szeretem a sót! Kitől hallottad azt, hogy nem szeretem?

— Bizony, én éppen a kigyelmed leányától hallottam.

Abban a szempillantásban nyílik az ajtó s belép rajta a királyné, az öreg király legkisebb leánya.

Hej, de megörült az öreg király! Szívából megbánta ő már régen, hogy akkor elkergette a legkisebbik leányát. Kerestette is mindjárt mindenfelé, de hiába. Bezzeg most örömeben neki adta legszebbik országát! A fiatal király lett ezentúl ennek a szép országnak is a királya.

Ezután, boldogan éltek. Talán még ma is élnek, ha meg nem haltak.

b) Az olvasmány révén keltett élmény megbeszélése.

c) További tárgyalása, mint az olvasmánytárgyalásnál.

d) A népmese jellegzetességeinek megbeszélése. A népmese nem mondja meg pontosan hol, melyik országban élt a király, hogy nevezték, hogy hívták leányait, de az időt sem mondja meg, mikor történt mindez? Jellemző a mesére a hármas szám is. A királynak 3 lánya volt, egy esztendő 3 napig tart, 3 próbát kell végeznie a hősnek, hogy megkapja jutalmát. A népmesét a nép a maga gyönyörködtetésére mondja, bár maga sem hisz benne. A népmese mindig igazságos: a jó elveszi méltó jutalmát, a gonosz megbűnhődik, a lelketlen gazdag póruljár, az igaz szegény megkapja méltó jutalmát.

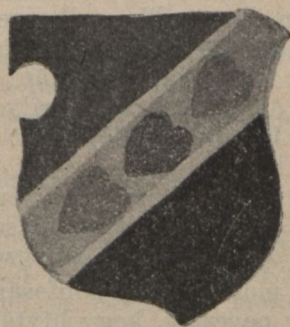
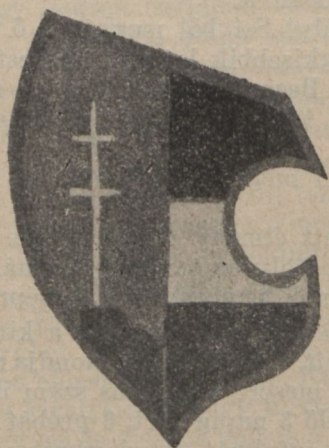
III. Összefoglalás. A mese alap gondolatának megállapítása és leírása. A népmese sajátosságainak összefoglalása.

1940. november 3. hete.

Rajz.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Lapos tárgyak rajzolása és festése.
Nevelési cél: A kézügyesség és a szépézés fejlesztése.

I. Előkészítés. a) Érdeklődés keltés. Négy rajzolható mintát mutatunk be itt, amelyek közül természetesen csak egyet rajzoltatunk s csak azt mutatjuk be a tanulóknak. Fokozat szerint állítottuk össze a mintákat, amelyekből az osztály szellemi és különösen rajzkészsége szempontjából választhatunk. (Az érdeklődés keltésnél bemutatjuk az elkészítendő rajzot s megbeszéljük: mit ábrázol, hogyan van elkészítve, milyen a színezése stb. Közös tárgyalás alapján.)

c) *Célkitűzés.* Rajzoljuk le most mi is ezt a rajzot!

II. *Tárgyalás.* a) Táblai rajz. Előrajzolás megbeszéléssel. A táblai rajznál beszéljük meg a rajz elhelyezését a rajzlapon, annak befoglaló idomát megállapítjuk, majd azt arányosítjuk. (Pl. mennyivel hosszabb, mint széles stb.) Felrajzoljuk a befoglaló idomot, aztán a főbb részegységeket s csak ezek megbeszélése (összehasonlítás, arányosítás stb.) után térünk át a kisebb részletek rajzolására. Ha elég ügyesek a tanulók, foltfestésként is elkészíthetjük a rajzot. Ilyenkor azonban nem szabad előre kirajzolni sem ironnal, sem ecsettel a foltot, hanem azonnal festékekkel fogunk hozzá a nagy foltok ábrázolásához.

b) A tanulók rajzolása. A már előzetesen kiosztott rajzeszközöket felhasználva, lépésről-lépésre haladunk s minden egyes fokozatot részletesen újra megbeszélünk. Így először a rajz helyét a rajzpapíron, azután a fő befoglaló idom megrajzolását, annak tagozását, s végül a részletes kidolgozást, vagy festést.

c) *Megbeszélés.* Az elkészült rajzokat összehasonlítjuk, a hibákat közösen megbeszéljük, a jókat megdicséerjük, általában több legyen a biztatás, mint a bírálat, minden rajzban találjunk elismerésre méltót, ez fokozza a tanulók érdeklődését és munkakedvét.

III. *Összefoglalás.* A rajzok beszédese, a rajzeszközök beadása.

Milyen eszközöket hozzanak a következő órára?

1940. november 4. hete.

Földrajz.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Az Alföld összefoglalása.

Nevelési cél: A magyar föld ismerete és megszerettetése.

I. *Előkészítés.* a) Érdeklődés keltés. Bejártuk már a szép Alföldet, megismertük egyes tájait, most talán jó volna, ha összefoglalnánk mindazt, amit hazánk e nagyobb tájáról, a Magyar-medence közepéről tanultunk.

b) *Célkitűzés.*

II. *Tárgyalás.* (Közös megbeszélés és osztálymunka alapján.)

Az Alföld hazánk legnagyobb medencéje. Az ország közepét foglalja el, annak harmadrésze, de a trianoni békében majdnem felét elvesztettük. *Felszíne* nem egyenletes, mert síkvidék (100 m) és homokbuckás tájak (100–200 m) váltakoznak rajta. Közepes magassága 100 m. Soroljuk el a sík és homokbuckás tájakat!

Két legnagyobb *folyója:* a Duna és Tisza. A Duna a nyugati és déli szélén folyik, a Tisza közepén szeli át. Mivel az Alföld vizeit a Tisza gyűjti össze, azért az Alföld főfolyója. Mellékfolyói jobbról: Bodrog, Sajó, Eger, Zagyva; balról: Szamos,